

לפרשת נשא – תשע"ג

דרך ארץ דרך האמצע

דר' עמיחי פישלר

אחד הדברים המעניינים בלוח השנה העברי הוא הצמדתן של פרשות מסוימות לחגים. כך, פרשת ניצבים תמיד תוקדם לראש השנה, ופרשת האזינו תהיה צמודה ליום הכיפורים. כמו כן, כמעט תמיד פרשת מקץ תהיה גם אחת משבתות חנוכה. באופן דומה פרשת השבוע, פרשת נשא, הינה תמיד צמודה לחג השבועות, בין אם לפניו ובין אם לאחוריו. הדבר מעורר את השאלה מדוע? למה פרשת נשא תמיד צמודה לחג השבועות.

על מנת לענות על שאלה זו נציג שאלה נוספת. פרשת נשא פותחת בהמשך המניין שנערך ללויים, ומסיימת בחגיגות הקמת המשכן. במסגרת רצף אירועים היסטוריים מבורכים אלו פתאום אנו נתקלים בשתי פרשיות צמודות, הנראות לכאורה לא קשורות לרצף זה – פרשת סוטה ופרשת נזיר. מדוע באו פרשות אלו באמצע פרשת השבוע.

רש"י כותב בשם חז"ל: "למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין". זהו בעצם הדגמה של כלל הזהב של הרמב"ם, האומר שעל מנת לתקן סטייה מדרך האמצע (דרך הזהב) יש לסטות בצורה חזקה לדרך ההפוכה. זהו גם מהלכה של פרשת השבוע, הפרשיות הראשונות של הספר מתארות את ההילוך של בני ישראל בדרך הזהב, דרך האמצע. אולם כאן באה התורה ומדגישה, גם כשאתה (ורוב הציבור) מצויים על דרך האמצע, אל לכם להתעלם מהאנשים אשר נטו מדרך זו לצדדים. אל לכם להמשיך להתקדם, אלא השתדלו לשלב אנשים אלו בחזרה בדרך האמצע, כי זוהי דרך הארץ הראויה.

זהו גם הקשר לחג השבועות. מדוע אנו קוראים את מגילת רות בחג השבועות? בילקוט שמעוני כתוב על המגילה "אמר רבי זירא: המגילה הזו אין בה לא טומאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה? ללמדך שכר של גומלי חסדים". זו הסיבה שאנו קוראים מגילת רות – על מנת להדגיש לנו כי דרך ארץ קדמה לתורה, וכי היא מהווה תנאי בסיסי לקבלת התורה. זהו שנאמר "לשמור את דרך עץ החיים" דרך – זו דרך ארץ, ורק בעקבותיה "עץ החיים" – התורה כמו שאומר משורר תהילים "עץ חיים היא למחזיקים בה"

נסיים בהזכרת המעשה המפורסם של הלל ושמאי "מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו, דעלך סני לחברך לא תעביד (מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך) זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא זיל גמור (והשאר הוא פרוש של פסוק זה, לך ולמד)"